

BUNUL ECONOM

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România 15 franci.

ORGANUL

„Reuniunii economice în Orăștie“
Apare în fiecare Sâmbătă

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate.
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Gătră cetitori.

Apropiindu-se 1 Iulie v. deschidem nou abonament la „Bunul Econom“.

La data aceasta implinind o jumătate de an dela întemeierea acestei foi, rugăm stăruitor pe onorații nostri abonați cari au plătit foaia numai pe întâia jumătate a anului, sau la cerere li s'a trimis chiar fără a o plăti, să *nevoiască a-și renoi abonamentul*, ear' restanțierii a-și plăti restanța.

Pentru ca să poată fi abonat și de economii cei mai seraci, dar' știutori de carte, „Bunul Econom“ se dă

pe un an întreg cu 4 cor. (2 fl.)

pe o jum. an cu . 2 cor. (1 fl.)

Drept aceea și rugăm acum pe abonații nostri, să aibă bunătate a stării în cercurile cărturarilor cunoscuți, să *aboneze mai mulți „Bunul Econom“*, ca prin numărul urcat de abonamente să ajungem a ne asigura susținerea foii, să atingem coperirea cheltuelilor ce am luat asupra noastră prin scoaterea ei, coperire ce azi încă nu am ajuns'o.

Dorul nostru este să îmbunătățim foaia, s'o ridicăm din ce în ce a fi mai folositoare economilor nostri, rămași cam înapoi față de alte națiuni. Dacă de jumătatea anului am primi din fiecare comună în care merge „Bunul Econom“, macar unu-doi abonați noi, am fi mulțumiți și foaia ar lua *un nou avânt*, ce s'ar simți numai decât!

Vestim și aceea, că fiind dricul lucrului de câmp și țeranului fiindu-i în aceste vremuri tot banul scump, — ne-am hotărât, că la cărturari rîvnici și de treabă, cari ar dori să o aboneze de nou, le dăm foaia și pe așteptare până de pildă după secere ori mai în toamnă, când ajung la parale.

Editura foii

„BUNUL ECONOM“

Dare de seamă despre lucrările ministrului pentru agricultură.

I.
Impărțirea de semințe.

Este cunoscut, că între ministrii țerii anul, adică oel pentru agricultură, are anume îndatorirea a îngriji pentru îmbunătățirea treburilor economice din țeară, asemenea este cunoscut, că acest ministru primește din visteria țerii an de an însemnate sume de bani pentru acoperirea trebuințelor, ce aparțin la ministerul seu.

Despre lucrările sale săvârșite în decursul unui an și folosirea sumelor votate spre acest scop, ministrul an de an face la dieta țerii o dare de seamă amănunțită.

În cele-ce urmează voiu scoate la iveală din ultima dare de seamă a ministrului unele părți, a căror cunoștință poate fi folositoare pentru cetitorii „Bunului Econom“ din două puncte de vedere, anume se va vedea, ce căi și mijloace folosește ministrul pentru îmbunătățirea agriculturii, urmând pil-delor bune aflate în alte țeri mai înainte în cultură, ear' în al doilea rînd se va vedea cari sunt casurile în cari se poate cere ajutorul acestui ministru, ceea-ce suntem și în drept și datori a o face la ocațiuni potrivite; suntem în drept, pentru-că ajutoarele se dau din mijloacele țerii la cari și noi contribuim, și datori, pentru-că numai folosindu-ne și noi de toate îmbunătățirile, vom putea da înainte în ale economiei.

Unul dintre mijloacele folosite de ministru pentru ridicarea agriculturii din țeară este *impărțirea de semințe bune*.

În ce privește impărțirea de semințe, trebuie să amintesc la locul prim semințele ce le-a împărțit ministrul în toamna anului 1897 și primăvara anului 1898 acelor economi, cari în acel timp au fost peste tot lipsiți de semințe, în urma roadei rele din anul 1897.

În anul 1897 au primit 14000 de țerani 32.000 măji metrice de grâu și săcară în preț de 812.000 coroane, ca împrumut, ear' 3000 economi au fost împărțșiți cu 6000 de măji metrice grâu și săcară în preț de 142.000 coroane gratuit, adică în cinste.

Ear' în anul următor, adică 1898: s'au dat la 3000 țerani 8207 măji metrice bucate de semințe în preț de 137.000 coroane, în acele părți ale țerii, unde grindina le-a fost nimicit recolta.

Urmează deci, că ministrul în casuri de lipsă le vine în ajutor economilor mici cu bucatele de lipsă la sămănat, oamenii nostri deci, încă să se folosească de acest ajutor, când au lipsă de el, făcând de cu vreme rugările recerute prin deregătorile sale administrative.

În chipul acesta oamenii vor ajunge la semînță aievea bună, și adese-ori vor scăpa de datorii și camete grele. Afară de ajutoarele de această natură, ministrul a împărțit în anul trecut, parte gratuit, parte cu preț redus, *două soiuri de semințe*, anume semințe pentru atari plante, ce se folosesc la anumite industrii și cari la noi sau nu se produc de loc, sau nu se produc în calitate și măsură de lipsă — și în fine semințe dela asemenea plante, cari după felul și firea lor degenerază, adică an de an devin mai slabe și prin urmare *au trebuință de a fi reînnoite*.

În această privință pentru îmbunătățirea *crumpilelor* s'au împărțit mai multe mii de măj metrice de soiuri alese și potrivite.

Asemenea s'a împărțit *semînță de in*, ear' reuniunea economică din Komárom a dat un ajutor de 4000 coroane pentru procurarea de semînță de in.

Pentru *cultivarea cănepei* s'a împărțit semînță în mesură mare; în comitatul Békés s'au ridicat cu 24.000 coroane un stabiliment anume pentru cumpărarea și prelucrarea cănepei. Tot pentru îmbunătățirea cultivării de că-

nepă a dat ministrul un îndreptar, plin de cunoștințe folositoare.

Unde se îndeletnicesc și economii noștri cu cultura inului și a cănepei, sau unde sunt condițiile princiioase pentru această cultură, va fi bine să se îngrijască și dinșii de semântă mai aleasă, cerută dela minister și să fie cu băgare de samă la povețele cuprinse în îndreptarul tipărit de către minister.

Cultura hemeiului încă s'a bucurat de îngrijirea ministerului. Spre acest scop s'a împărțit spre prăsire hemeiu gratuit și s'a dat însoțirii din Sighișoara pentru valorisarea hemeiului un ajutor de 1200 coroane.

S'au mai făcut încercări și pentru *cultivarea urezului*, dar' fără rezultat mai însemnat.

Din cele expuse se vede în ce direcțiune a fost îndreptată lucrarea ministrului, care sunt scopurile la care tinde prin împărțirea seminței gratuite și preț redus.

Dacă noi în trecut nu am fost împărțășiți din semințele împărțite, vina în mare parte este și a noastră, pentru-că la noi nimenea nu s'a interesat de asemenea lucruri. Dacă altcineva nu va face-o, Reuniunile noastre economice vor trebui să dea în viitor atențiune cuvenită acestui lucru de mare folos pentru membrii acelora.

(Continuarea urmează).

DR. IOAN MIHU

FOIȚĂ

ÎN BISERICĂ

Am intrat la chipul Maicii
Preacurate să mă plâng,
Că necazurile vieții
Mă doboară și mă stâng.

Și-am văzut lângă icoană
Un biet cerșitor plângând,
Dar' a Domnului voință
Cu evlavie laudând.

Am roșit — și pocăită
Lângă cerșitor am stat,
Mulțămind puterii sfinte
Pentru toate ce mi-a dat.

MARIA CIOBAN

Teranul român și animalele sale.

Ce bună inimă are Românul! Eu cred, că nime în lume nu iubește ca el. Și, poate, chiar din pricina prea multei iubiri și pen-

Insoțirile de înmormântare

Pe ce se întemeiază? Cari sunt foloasele lor? Eată pe scurt:

Se însoțesc cel puțin 300 de inși, bărbați, femei, dela 16—60 de ani. La intrare în însoțire dă fiecare 1 fl. (2 cor.) taxă de intrare. În schimbul acestei taxe de 1 fl., Insoțirea chezeșuește moștenitorilor fiecărui membru un ajutor de 50 fl. (100 cor.) la moartea ori-când urmată a lui. De va muri mâne după-ce a fost primit, moștenitorii sei primesc cei 50 fl. Ear' după-ce s'a înscris, membrul mai mult nu e obligat la nici o plată anuală ori lunară, decât la aceea, că de va muri unul din soți, (din cei 300), să dea încă un ajutor de 30 cr. Reuniunii, pentru-ca ea să aibă de unde da cei 50 de fl. rămășiței mortului. Dar' acești 30 de cr. nu-s de fapt dați ca ajutor soțului mort, căci 25 cr. din ei se scriu bunii membrului însuși care i-a dat, și așa fiecare membru își poate face socoata cât vor căpeta urmașii sei: pentru cel 1 fl. de înscriere vor căpeta 50 fl., și încă de atâtea-ori 25 cr. de câte-ori a plătit el însuși câte 30 cr. soților morți. Așa, cel-ce a murit îndată după intrare în Insoțire, a plătit 1 fl. și urmașii sei capătă 50 fl. 25 cr. Cel-ce a trăit de a mai plătit de pildă la 10 soți morți, a plătit de tot 4 fl. și capătă 52 fl. 50 cr.; Cel-ce a plătit la 100 de soți

tru-că prea se lasă covârșit de șoaptele inimii și prea nesoco este staturile minții, a suferit atât de lung și de amar. Darea lui din gropi în gropi și multele necazuri de astăzi tot de acolo i-se trag. O inimă bună și-o calcă ori-cine. O inimă bună te înșală și apoi te faci să plângi și, vai de cei-ce nu mai pot avea altă mângăere decât plânsul!

Cine e mai meșter la plâns ca Românul? Popoarele toate împreună n'au plâns și n'au blăstemat atât de mult și de frumos ca Românul în versurile sale. Din inimă, firește, din inimă. Pentru-că e mare inima lui și bucurios ar strânge la ea pe toți și pe toate: pretini și străini de-opotrivă, oamenii și firea întreagă cu riuri și munți, cu paseri ce cântă și cu turme de oi, ce plâng din clopoșele...

Oile, da, mai ales oile...

Și cum nu le-ar iubi țeranul român, dacă s'o pomenit cu ele? Oile și fluerul și cănele cel credincios erau cei mai vechi tovarăși ai lui. Cu ei umblă hai-hui prin munți și văi, prin țeri și codrii uriași. Se zice doar', că pe strămoșii noștri, când i-a adus Traian aici să cucerească Dacia, pe cei mai mulți dintr'înșii dela oi i-a luat, din munții Italiei. Se poate, căci nici nu prea s'ămănăm noi a domni și a popor cu gânduri de boerie...

morți, a plătit de tot 31 fl. și capătă 75 fl., cel-ce a trăit de a plătit la 300 de morți ajutor (de aceștia vor fi prea puțini), a plătit 91 fl. de tot, și capătă 125 fl. Peste 300 de soți morți nu mai plătește membrul nimic și ai sei vor primi cei 125 fl. O tabelă alăturată la cărticica de membru pe care o capătă tot insul, arată cât are de căpetat fiecare în ori-ce vreme.

Insoțirea e înființată numai din ziua în care are 300 de membri ce și-au plătit florenul de înscriere. Atunci ea are deja un fond de 300 fl. din cari chiar cheltuind 50—100 fl. cu hârtiile, cărțile și cărticelele de lipsă la întemeere, îi rămân macar 200 fl., din care poate plăti până la 4 casuri de moarte.

Cum a murit un soț, un membru al însoțirii, cassarul dă chiar în ziua aceea celor rămași după el, cei 50 fl. (sau cât i-să cade) ca îndată să aibă pe ce cumpăra cele de lipsă pentru o înmormântare frumoasă, cinstită, a membrului.

Ear' golul rămas în lada (cassa) însoțirii prin această plătire, se umple de soții rămași, cari au să dea câte 30 cr. îndată-ce sunt vestiți prin portărelul Insoțirii despre moartea întemplată. Cine nu poate plăti îndată cei 30 cr. are îngăduință 14 zile, dar' va plăti 3 cr. camete de întârziere, dacă nici după 14 zile nu poate plăti, va fi

Este chiar cu puțință, că în vremea de demult tot Românul s'și fi avut turmulița sa, așa mai mult de dragul oilor, decât de-al câștigului. Astăzi, firește, turmele ni-s'au rărit, munții și câmpiile ni-s'au luat, pământul ni-s'a micșorat. Cu ele ni-s'a stins demult și viața păstorească. Sunt sate întregi, unde nu mai vezi nici cap de oaie. Și ca la minune se adună poporul împrejurul vre-unui boitar sau cioban adevărat, care în cămașa sa soioasă, cu chica dată peste spate și cu măciuca voinicească în mână, coboară din când în când în sat, pentru-ca:

„Să ia sare
La mioare
Și bolovani
La cărlani
Și țărițe
La oițe!...

Par'că-i din povești acest frumos cioban, rămășiță din vremuri apuse; par'că mai vorbește despre viața noastră cea îndepărtată, din frumoasa poveste a „Mioriței“.

Își avea și atunci Românul viața sa sufletească. Cânta, plângea și blăstema și atunci. Un lung șir de cântări ne-au mai rămas, pe cari și azi poporul le cântă. În unele se arată dorința, de-a „sui la vârf, s'auzi brazii șue-

așteptat încă 14 zile pentru alți 3 cr. de întârziere. Așadar' se dă rēgaz destul pentru plată; nu e omul silit a scoate din șerpar 30 cr. cum a murit un soț.

Insoțirea e condusă de 1 Director, 1 secretar, 1 cassar și 12 membri în comitet. Directorul, cassarul și secretarul, au ceva plată pentru osteneală, anume directorul 2 fl. dela un mort, cassarul (care are mai mult de lucru) are 4 fl și secretarul 1 fl. 50 cr. Ca să adune banii de pe la membri, cassarul își ia de ajutor un portărel (purător) prin care vestește pe membri despre moartea cutăruia și le cere banii. Portărelul are 5—6 fl. dela un mort (având el de alergat mult: acasă la fiecare din cei 300 ori mai mulți membri).

Comitetul ține ședințe de câte-ori e lipsă, dar' cel puțin una în 3 luni, și în ședințe primește membri noi sau șterge dintre ei pe cari are drept a-i șterge.

Ear' odată în an (prin Ianuarie ori Februarie) concheamă la adunare generală (sfatul tuturor) pe toți membrii, și le dă samă despre starea și averea Insoțirii. Și ear' au pace un an.

În felul acesta e întocmită a noastră Reuniune la Orăștie, și merge foarte bine. De doi ani și jumătate de când o avem, a avut numai 20 de morți, (7—8 pe an), ear' fondul ei a crescut

rând și oițele sbierând și ciobanii chiholâng". În altele ciobanul atât de mult își iubește oile, încât de dragul lor s'ar face „stēlp de sare". Și eată cum un cioban își ia rămas bun dela iubita sa:

„Pe mormēt mie sē-mi puni
Māndro dragă tot cununi,
Cununi de iarbă domnească
Oile sē le cunoască
Și sē zică 'n jalea lor
C'a murit neica de dor
De dorul oițelor"...

În acest chip e legată iubirea Românu-lui de acele ființe cu care a trăit împreună, până a trece la o altă viață, la cea vitejască.

S'a lăsat Românul de turmă și s'a apucat de vitejii. A pornit la goană împotriva jivinelor străine, ce-i răpiu pământul și pășunea. E vremea lui Mihu copilul, care sfarmă pe Ianoș Ungurul. Și 'n luptele acestea cel mai credincios tovarăș al voinicului român e Murgul, sprintenul bidivin. Pe Gruia viteazul îl duce calul cel negru luat dela Tătari; pe Codreanu îl poartă roibulețul Mocanului. Și când stăpânii îi încăleca, zicându-le: „Hai, murgule, hai, pe coastă de plai", se reped ca șoimii și iepurește, ogărește, pășerește, fulgerește...

300 de membri câți am avut la început peste 1000 fl. (2000 coroane); ear' din sub put, azi avem peste 600!

Unde lucrurile merg în liniște și rēnduială cum merg la noi în Orăștie, nici nu simți că ai Reuniune, numai binefacerea ei se rēvârsă asupra familiilor membrilor atinși de aripa îngerului morții.

Vom da încă amēnunte.

AGRICULTURA

Calendar. (Iulie).

Acasă. Direge și agerește uneltele de secerat și îmblătit. Curăță coșurile de bucate și podul casei. Cu privilegiul descărcării, scutură înadins snopii. Grăunțele astfel agonisite sunt cele mai bune de sēmēnță. Asigură fără amânare bucatele și fēnul în contra focului.

În timpul de grea muncă a căratului, dați cailor ovēs, fēn proaspēt sē nu mănānce măcar până în Septembrie; altfel ușor pot căpēta boale de rinză. După-ce caii s'au rēcorit, spālăți-i sau scālăți-i pe timp frumos cât mai adeseori, de se poate, în toată ziua. Bine le prinde scālădul și vitelor. Lăsați vitele sē se odichnească și rumege timp de ajuns în nădulul de amiază. Îmbiați-le cu apă înainte de a le scoate la pășune. Încălzite fiind nu le îngăduiți. Dați ovēs cât mai adeseori tăurencilor și vitelor, ce ați lăsat de prāsilă.

Cu pornirea căldurilor mari, în multe comune au început a bântui ciuma porcilor. Boala se poate răspândi îngrabă dela un singur porc la turma întreagă. Deci mai bine țineți-i acasă. Îngrijiți sē nu vină în atingere cu alți porci, și sē aibă umbră și răcoare.

Calul și voinicul sunt ca doi frați. Soartea li legată împreună. Împreună își povestesc prin codru păsurile. Plānge stăpānul când își pierde calul și și calul când își pierde pe stăpān. E frumoasă și jalnică mai ales povestea lui Toma Alimoș. Acesta, când își vedea sfirșitul apropiat, vorbește astfel calului seu:

„Alelei, murguleț mic
Alei dragul meu voinic
Ochii 'mi-se pāinjenesc
Norii sus se învêrtesc.
Te grābește, aleargă, fugi
Și ca vântul sē mă duci
Co'lo 'n zarea celor culmi
La pădurea cea de ulmi.
Că eu murgule-oi muri
Pe tine n'oi mai sări.
Ear' când sufletul 'mi-oi da
Când nu te-oi mai desmerda
Din copită sē 'ți faci sapă
Lāngă ulmi sē-mi faci o groapă
Și cu dinții sē m'apuci
În groapă sē mă arunci
Ulmiu că s'or clătina
Frunza că s'o scutura
Trupul meu 'mi-a astupa..."

Și câte alte versuri mai avem, în cari calul face cu copita groapă „viteaz stăpānului" seu! În felul acesta era cu neputință, că ală-

În agri și fēnațe. Apucați-vē de secerat când grāunțele sunt moi ca ceara; aminând această lucrare, se scutură cele mai grele grāunțe. Înclocuiți secerea prin coasa cu greblă atât de spornică. Feceti snopii mici; cu chipul acesta înlesniți legatul, încārcatu! și îmblătitul. Alegeți de sēmēnță fruntea grāunțelor, scuturând înadins snopii pe aria șurii.

Țineți pământul dintre napi totdeauna în curățenie, săpând pământul în trei rinduri cel puțin.

Cosiți lucerna și trifoiul de sēmēnță în ajunul secerii, pe când floarea lor începe a se înegri; altcum se scutură.

Cine poate, sē-și ude livezile tot la trei-patru zile.

În grādină. Curăță buruenile dintre altoi, legumi și flori. Rărește plantele de prisos și scormonește pământul. Udă bărbătește în timp de secetă.

Samână din nou crastaveți și fasole de araci, ca să aibi legumi tinere și de cu toamnă. Stringe țērînă în jurul căpēșinilor de carāabe și de sălată; astfel vor rēmānea dulci și fragede timp îndelungat. Nimiciți oușele galbene depuse de fluturi pe frunzele curechiului și carāabelor. Rupeți virfurile vitelor de crastaveți și pepeni.

Altoiți în ochiu, întrebuițând spre acest sfirșit mugurii proaspeți și bine dezvoltati, de pe surcei tineri crescuți în anul acesta. Proptiți încă de pe acum ramurile tare încārcate ale pomilor.

Napii de miriște.

Napii de miriște, numiți și napi de vară, se desvoaltă deplin în timp de 120—140 zile. Ei se samână de obicei în miriștea spicoaselor și rapiței.

tura cu versurile sē nu ne rēmānă și iubirea față de acest credincios animal, cari a dus pe strămoșii nostri prin atâtea primejdii la isbāndă. Și astăzi încă Murgul e animalul despre care cântăm cu drag în versurile noastre. Și astăzi încă-l mai întrebăm:

„Murguleț căluțul meu
Ce oftezi atât de greu?..."

Numai cât rostul lui acum e schimbat. Încetând veacul de vitejii pentru Români, Murgul a primit o altă slujbă. Acum ne este drag pentru-că ne face sē »trecem la mândra dealul«, ear' drept rēsplată noi îi fāgăduim:

„Du-mē la mândra odată,
Că 'ți-oi face grajd de peatră
Vēntul sē nu 'mi-te bată
Nici ploaia sē nu te ploaie
Nici neaua sē nu te ningă"...

S'a lăsat Românul de vitejii și a descălecat de pe cal. A luat în schimb bouul de corn și 'mi-l'a dus la ogor. Și de când a pus plugul în brazdă, bouul îi este animalul cel mai iubit. Toate versurile lui sunt pline de vorbe bune despre aceste animale. Flăcăul pune clopote la boi, ca sē-l cunoască mândra de după război. Când trece pe la poarta ei, oprește boii și s'abate pe la ea. Și mândra, vērându-l pornind la plug, oftează:

Isbutesc mai bine în un pământ năsi-
pos și umed decât în cel lutos.

Îndată după secerat pământul se
ară și grapă, dându-se apoi sēmēnța,
care se acopere cu grapa. Această lu-
crare se poate face în tot decursul lui
Iulie, cu cât mai îngrabă cu atât mai
bine; după *Sfântu-Ilie* însă nu mai are
loc, pentru-că napilor nu le-ar rămânea
timp de-ajuns ca să se desvoalte.

Pe juger se samănă 2½ kgr. sēmēn-
tă; aceasta răsare îngrabă. Apoi se
grapă în două rinduri, și anume: întâiași-
dată, când ei și-au schimbat frunza, și
a doua-oară ceva mai târziu.

De pe un juger se recoltează (se
capetă) 60—120 măji metrice.

De observat e, că acești napi nu
se pot ținea și peste iarnă; de aceea
încă prin Octombrie se scot rinduri-rin-
duri, tot pentru câte 3 zile, dându-se
animalelor domestice.

În anii secetoși acești napi nu is-
butesc.

Pentru producerea de nutreț mult
și bun, n'ar strica să facă încercări cu
napii de vară și plugarii nostri, și în-
deosebi aceia, cari au moșiile comasate,
sau altcum potrivite spre acest scop.

ROMUL SIMU

După comasare.

(Urmare.)

VII. Vitele în economia noastră.

Dacă ați urmărit cu luare aminte
povețele, ce le-am dat despre cum se
ne întocmim economia în moșiile mici

„Sărac plug cu patru boi,
Dragu'mi mie de voi.
Și mi-i drag de cine-i mână
Că ține biciu ntr'o mână
Și strigă dela inimă”...

Dar' nu numai în versuri, ci în viața
țeranului român peste tot se vede cât de
mult simte el cu aceste animale. Pare-că
ar face parte din familia lui. Când necazurile
îl silesc să vândă vre-un cap de vită, fie și
numai o vițea, e plâns și jale în casa ntreagă.
Când stăpânirea i-le scoate din grajd și le
vinde cu toba, pentru a-și scoate darea, e
blăstăm și țipet desnădăjduit. Ține la ele
ca la viața sa, — nu din lăcomie, ci din inimă.
Nu e lăcomia aceea, pe care o simte bogatul,
când privește peste cirezile sale. Nici nu e
durerea, pentru-că i-se ia bucătura din gură.
E ceva deosebit, ce-i mișcă coardele inimii
țeranului român, când își perde vițioarele.
E durerea de-a se despărți de ceea-ce a iubit.

E de osândă oare o inimă atât de
simțitoare?...

IL. CHENDI

comasate, un lucru a trebuit să ve
pară străin față de economia din trec-
cut. *Două din trei părți ale moșioarei
noastre le vedem cultivate cu plante de
nutreț.* Am urmat astfel, mănecând din
punctul de privire, că între împrejură-
rile economice de astăzi, nu e bine,
nici folositor, să lucrăm la bucate cu
gândul că din desfacerea lor o să ne
putem împăca trebuințele bănești în
gospodăria noastră. Venit sigur acum
odată putem aștepta numai din econo-
mia de vite.

În economia de 2—3 câmpuri, cu
locurile împrăștiate unele de altele,
eram nevoiți a ținea boi sau cai pen-
tru lucrul câmpului. De economie de
vite la plugarul de rënd nu putea fi
dar' vorbă. Acum însă, după comasare,
treaba s'a schimbat. Inlesnindu-se lu-
crarea pământului, putem introduce în lo-
cul boilor vacile, dându-ni-se astfel pu-
tința a face și economie de vite. În
moșioara noastră de 12 jug. comasată,
câteva capete de vaci, între cari 2
părechi de jug, câțiva viței și porci, la-
olaltă în greutate de vre-o 20 măji
metr., ne fac arăturile și cărăturile de
lipsă, produc gunoiul trebuitor și prin
puterea lor de mistuire și asimilare pre-
fac produse pentru om de puțin preț,
precum: fân, pae, sfecle, ș. a., în lapte,
carne, grăsime, pele, tot mărfuri căutate
și de mare preț.

Cu deosebire vacile de rasa „Pinz-
gau“ intrunesc în astă privință cele
mai bune însușiri. Le putem folosi la
muncă, ne fac viței de preț, ne dau
lapte mult, se țin bine în carne și se
îngrășe ușor. Numai cât trebuie să le
și ținem bine.

Trupul vitei este asemenea unei
mașini. Ori-ce mașină se pune în lucrare
prin o putere care, cu cât e mai mare,
cu atât așteptăm să lucreze mai mult,
și earăși, cu cât o mașină lucrează mai
mult, cu atât părțile ei se rod și
trebuesc înoite. Așa și trupul vitei.
Cu cât e mai în putere, cu atât poate
munci mai mult. Dar' câtă vreme vita
trăcește și muncește, organele (părțile-
le) trupului perd din materie în ase-
mănare cu munca. Perderea în materie
i-se înapoiază prin nutriție. Organele
de căpetenie ale nutririi sunt inima și
plumânile, stomacul și mațele. Mate-
riile nutritoare, mâncate de vită, sunt
atacate în stomac și în mațe de unele
sucuri puternice; o parte din materiile
acestea se preface în sânge; sângele

mănat prin puterea musculară a inimii
în plumâni, unde se premește cu
aerul răsufiat, se duce la deosebitele
organe ale trupului și se preface în
oase, carne, grăsime, în ce adecă are
organul trebuință. Nutriția se face la
un anumit grad de căldură, care căl-
dura se întreține prin arderea materi-
lor de grăsime. Pe scurt: prin nutriție
vita își întreține căldura trupului de
lipsă, își înapoiază perderea în materii
suferită prin muncă, ear' prisosul în
nutriție se preface în lapte carne, gră-
sime ș. a.

De unde urmează, că dacă vrem
să fim bine folosiți de vitele noastre,
să le ținem în aer curat, ca să-și poată
bine premeni sângele, să le pregătim
nutrețul așa ca să le ușurăm mistuirea
și prefacerea lui în sânge; să nu le ți-
nem în frig, ca să nu peardă prea mult
din materiile de grăsime; să le dăm
nutreț bun și ușor de mistuit, dacă
voim să ne deie lapte mult, carne și
grăsime; în sfârșit să le dăm nutreț
mult și mai ales bun, dacă căutăm a
le îngrășa în scurtă vreme.

Căci nu este aceeași treabă, să
îngrășem noi o vită într'un timp mai
scurt sau mai îndelungat.

(Va urma).

ISIDOR BLAGA

INSOTIRI, TOVARĂȘII

II.

Magazinele de bucate

oa insoțiri comerciale.

(Urmare și fine).

La capătul fiecărui an trebuie să
se închee bilanș în toată rënduiala.

»Bilanșul« este extrasul inventa-
rului făcut la capătul unui an despre
averea și datoria tovarășiei.

Ca să vi-l puteți închipui mai bine
gândiți-vă o cumpenă. De o parte pu-
nem *averea* (activa), de altă parte pu-
nem *datoriile* (pasiva), când *averea* e
mai mare ca datoria, avem câștig și
atunci saldul, diferența, va veni scrisă
la partea cu pasiva ca să deie și asta
cât »activa«. Și din contră: când da-
toria e mai mare decât averea, avem
perderi, și atunci saldul va veni scris
la partea cu activele ca să fie și asta
o formă de grea cu cealaltă și să
se potrivească ca cumpenele cum-
penei.

La partea activelor (avere) de re-
gulă se scriu:

Banii gata. Material, produse și
mărfuri. Datoriășii. Efecte. Mobiliar. Imo-
biliar etc.

La partea pasivelor (datoriilor) de regulă se scriu:

Capitalul tovărășiei. Fondurile de rezervă. Creditorii etc.

Legea comercială prescrie în privința alcătuirii bilanțului următoarele:

1. Averele tovărășiei trebuie să se ia în acea valoare, care răspunde valorii obiectelor singuratic în ziua din urmă a anului de socoată. 2. Efectele (hârțile de valoare) se pot lua cel mult după cursul din ziua din urmă a anului. 3. Cheltuielile de fondare se pot pune la *active* numai ca sumă ce rămâne după împărțirea lor pe cel mult cinci ani după anul respectiv de gestiune. 4. Capitalul tovărășiei și eventualele fonduri de rezervă se pun la pasiva. 5. Datoriile îndoelnice se socotesc după cât le prețuim, ear' cele ce nu se mai pot încassa, se șterg. 6. Câștigul ori pierderea trebuie însemnată deosebit la sfârșitul bilanțului.

*

În chipul acesta am dat, foarte pe scurt, îndrumările mai neapărate în privința înființării magazinelor de bucate, și peste tot a »Reuniunilor« și »Insoțirilor«.

Se înțelege însă, că ce am spus până aci e foarte puțin. Bărbații cu tragere de inimă către popor, care vor să se pună în fruntea mișcărilor de felul acesta, înainte de toate trebuie să studieze ei înșiși insoțirile și numai pregătiți și în deplină cunoștință de cauză, să se apuce de lucru.

De încheiere țin să spun că e de neapărată trebuință, ca cel puțin câțiva dintre țeranii noștri din fiecare comună, să cetească și să studieze alături cu direcțiunea, între altele următoarele cărți: *Legea comercială* art. 37 din anul 1875. *Legea cambială* explicată de prof. I. Socaciu sau cea de N. Nilvan art. 27 din 1876. *Indreptar practic pentru insoțiri, traducere de Dr. A. Brote.* (În această carte se află cele mai amănunțite sfaturi referitoare la insoțiri). *Introducere în științele comerciale* de I. C. Fanțu și A. Vlaicu etc.

Nu pot să indemn în de-ajuns pe cărturarii și țeranii noștri ca să cetească și să studieze cărțile acestea, cu atât mai mult, cu cât numai cu ajutorul lor își vor putea câștiga cunoștințe de-ajuns, pentru-ca bine și corect să conducă tovărășiile, care singure ne mai pot asigura traiul liniștit și un viitor mai mulțumitor.

V. C. OSVADĂ

MESERII

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ și-a proclamat de patron al seu pe I. P. S. Sa Archiepiscopul și Metropolitul Ioan Mețianu, și Dumineca trecută comitetul Reu-

niunii s'a prezentat sub conducerea președintelui Victor Tordășianu, la noul patron spre a-i aduce în chip sârbătoresc la cunoștință alegerea și a-l ruga să o primească.

I. P. S. Sa a primit cu multă bunăvoință deputațiunea meseriașilor și i-a asigurat de spriginul seu, precum în trecut așa și în viitor, răspunzând cu următoarele la vorbirea d-lui Tordășianu:

»Iubiților! Primesc cu vie bucurie sarcina de care harnica d-voastre Reuniune mă face părtaș. Dacă cu dragoste sunt pentru clasa economilor noștri, cum nu voi fi cu dragoste față de clasa noastră de mijloc, ce formează chiagul între clasa agricultorilor și cea a inteligenței noastre. Am fost păturs și sunt și astăzi de însemnătatea meseriilor și a industriei. Imi aduc aminte cum în timpul nu de mult trecut, industria și meseria la noi abia era cunoscută. Mă durea în inimă văzând cum la orașe ca și al nostru abia vedeam ic'colo câte o biată firmă românească și știut este, că orașele sunt susținute de industrie și meserie. Dacă astăzi ne putem mândri cu o clasă meseriașilor și industriașilor noștri, — meritul revine în mare parte bărbatului încărunit, care s'a gândit la întemeierea Reuniunii d-voastre dela care aproape în toate părțile locuite de Români s'au răspândit meseriașii noștri. Fiți deci în toate timpurile cu recunoștință față de el și față de toți binefăcătorii vostri. Aceasta propoveduiți-o între ucenici, calfe și între meseriași. Prețuiți-vă meseriile și nu veți fi lipsiți de harul lui Dumnezeu atât de neapărat în lucrările noastre. D-zeu să vă ajute și fiți binecuvântați«.

Vorbirea I. P. S. Sale a fost succedată de viforoase aclamări din partea membrilor prezenți.

STUPĂRIT

Calendar. (Iulie).

Tăiați căsuliile de matcă, afară de una mai bine dezvoltată, ca stupii ce au roit odată sau de două-ori să nu mai roiască. Împreunați stupii nevoiași, sau ucidele-ți matca, ca să se tragă ear' în coșnița, din care au eșit.

Cercetați toți stupii. Celor-ce le lipsește matca, dați-le prilej să-și crească una, sau, fiind slab cutare stup, măcar împreunați-l cu altul.

În această lună albinele încep a-și omori trântorii. Cu cât mai de timpuriu și mai îngrabă se săvârșește acest lucru, cu atât belșugul în miere are să fie mai mare. Stați deci albinelor într'ajutor în această luptă.

Nimiciți dușmanii albinelor: paiangini, vespi, bumbări, fluturi și moliiile lor, ce se arată în coșnițe, în stupină și jurul ei.

Umblând cu miere, nu cumva să rămână picurături în jurul coșnițelor, pe poliță sau în alt loc al stupinii. Cu chipul acesta albinele ar deveni răpitoare.

Ajutați roii mai slabi cu pui și albine. Spre acest sfârșit, scoateți un fagur cu pui astupați dintr'un stup, al doilea fagur cu pui din alt stup, și împreună cu albinele de pe ei,

așezați-i în coșnița mobilă cu roiul nevoiaș. Unde vă dă mâna ajutați și roii slabi din coșnițele imobile cu albine tinere de pe faguri cu pui așoperiți din coșnițele mobile; cu o peană de găscă măturați aceste albine în partea din dărăt a coșniței imobile, după-ce ați ridicat-o puțin, ca albinele să poată intra. Ajutați încă de pe acum roii nevoiași cu miere, dacă aveți de gând să-i țineți de prăsilă.

CE E NOU ÎN LUMEA MARE?

— În China lucrurile iau înfățișare tot mai înfiorătoare, încât despre războiul cu Buriile abia se mai pomeneste. Toată lumea și-a întors privirea spre China, căci Chinezii răsculați asupra streinilor, nu glumesc! Abia acum se află că încă în 18 Iunie n. în Peking s'a întâmplat un lucru grozav: trimișii (ambasadorii) puterilor europene au trimis pe ambasadorul Germaniei, conte Ketteler, la curtea chineză spre a cerca înțelegere și pace, căci Ketteler știa mai bine chinezește. Și când s'a întors dela curte spre casă, soldații chinezi și boxerii răsculați au sărit la el, *l'au tras jos de pe cal l'au omorât și trupul lui mort l'au tăiat tot bucăți cu săbiile!* Apoi servitorii de pe la ambasadele europene au fost uciși cu grămada. Ear' zilele astea din zece palate a trimișilor europeni, 7 au fost aprinse și trimișii au scăpat numai cu mare greu la ambasada engleză, care e cea mai bine încungiuată cu zid înalt de apărare. Dar' cum de prin 20 Iunie în Peking au mers într'una măcelurile crude asupra creștinilor și streinilor peste tot, e mare întrebare câți au mai scăpat vii din ei. Și știri nu ai cum primi, decât foarte greu și foarte târziu.

Și cari vor fi scăpat între zidurile cutărei ambasade, e întrebare de au scăpat de foame și de flacări.

De altfel lupta trupelor europene cu cele chineze a eșit cu învingerea europenilor, și ei poate au străbătut deja în însuși Pekingul, și vor mântui ce va mai fi de mântuit.

— Buriile cu Englezi stau în aceeași hirjoneată nesfârșită, fără încăerări mai mari. Dar' nici capăt luptei nu vreau să pună.

ȘTIRI DE TOT FELUL

Societatea de teatru la Abrud.

Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român își va ținea adunarea generală ăstan în Abrud, Duminecă și Luni în 22 și 23 Iulie n. a. c. cu următoarea programă.

1. În 22 Iulie. 1. Deschiderea adunării la 10 ore a. m. 2. Se alege 2 notari pentru ședințe. 3. Secretarul va ceta raportul comitetului societății asupra anului din urmă. 4. Se alege o comisiune de 5 pentru propuneri și raportul comitetului. 5. Cassarul va ceta raportul despre starea averii societății. 6. Se alege o comisiune de 5 pentru examinarea raportului cassarului. 7. Se alege o comisiune de 5 pentru câștigarea de membri. 8. Se vor ceta discursuri corăspunzătoare scopului societății sau altă materie literară. 9. Închiderea adunării.

11. In 23 Iulie. 1. Deschiderea ședinței și autenticarea ședinței precedente. 2. Raportul comisiei pentru câștigarea membrilor noi. 3. Raportul comisiei asupra socotelilor cassarului. 4. Raportul asupra raportului comitetului societății. Insinuarea propunerilor în interesul fondului. 5. Se va decide locul și ziua adunării pentru 1901. 6. Se va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința II. 7. Inchiderea adunării.

A. S. I. R. Principele Ferdinand moștenitorul Tronului Impăriei noastre, s'a căsătorit Duminică trecută cu contesa Chotek.

În ziua cununiei a și apărut în foaia oficioasă decretul împăresc, care ridică pe mireasă dela rangul de contesă, la cel de Principesă, anume ca „*Principesă de Hohenberg*“, așa având să se numească și copiii ce ar avea.

Biserica gr. or. din Deva e, precum se știe, una din cele mai mărețe între bisericile românești din aceste părți. Dar' sleind puterea credincioșilor, de vre-o 20 de ani stau locului lucrările pentru terminarea ei, anume completarea turnului, care azi e numai provisor, tenciuiala pe din afară, și împodobirea pe din lăuntru. Parochia ar avea lipsă de vre-o 6000 fl. ca să termine toate aceste.

Si cu bucurie aflăm, că poporul credincios din Deva s'a pus bărbătește și pe acest lucru de terminare a măreței sale biserici. Mulțumită stăruințelor cu tact a comitetului parochial, în cei din urmă 2 ani s'au adunat în cassa bisericii suma frumusească de vre-o 3000 fl., parte din pretensiuni ce erau risipite în popor, parte din *contribuiri noue* la care s'au avântat credincioșii, subscriind numai acum 3 săptămâni, într'o singură Duminică peste 1200 fl. pentru st. biserică.

Dzeu să le ajute. Lucrul slujește spre laudă credincioșilor dăruitori înșiși, comitetului parochial actual, și în special P. O. D. Protopresbiter *George Romanul*, dlui *Alex. Moldovan sen.*, etc. cari cu bună inimă stăruesc pentru întruparea nobilei dorințe.

Examenale la școala gr.-or. română din Orăștie, ținute Sâmbăta trecută și Duminică, au dat de nou același rezultat prea frumos, pe care suntem deprinși a-l găsi la această școală, cu bune puteri didactice. Mulțumitor, ba chiar bun a fost rezultatul clasei prime de mititei instruați de d-șoara inv. *Maria Racolța*, inițiați cu agilitate în primele cunoștințe de carte; inteligente și frumoase răspunsuri s'au văzut în clasa a II-a, a tinerului inv. dl *Ilie Hociotă*, cleric abs.; pătrundere serioasă și deprindere de a judeca, s'a văzut în clasa a III-a a dlui *Ioan Branga* și în a IV-a a dlui *Const. Baicu*. P. O. D. Protopresbiter V. Domsa, care a condus examenalele, a și exprimat mulțumită după fiecare clasă pentru frumoasele rezultate.

Expoziția lucrurilor de mână a copiilor, a fost dovadă despre frumoasa străduință a d-șoarei Racolța de a introduce pe copile în lucrul de mână. Examenul de gimnastică (inv. Hociotă) a mulțumit pe toți.

Mai ales însă înălțat-a inimile prestațiunea examenului de cântări, ținut în biserică, drept încheere, unde corul de copii și copile, în una și mai multe voci, instruați de dl I. Branga, au dat rezultat stăluțit.

S'au împărțit apoi premiile și părintele protopresbiter a declarat anul de încheiat.

Înalt Prea Sfințitul Metropolit-Primat al României Iosif Gheorghian, trecând prin țara noastră dela Kissingen spre casă, a

făcut o mare cinste orașului Caransebeș oprindu-se acolo și vizitând pe Preasfințitul și merituosul Episcop *Nicolae Popea*. „Foaia Diecesană“ care ne dă vestea, ne spune că înaltul oaspe a cercetat examenalele elevilor de teologie, a luat parte la prânzul dat de P. S. Sa Părintele Episcop Popea în onoarea sa, și a fost salutată de o deputațiune a reprezentanței orașului.

Impărătoasa Rusei e una din femeile care se poartă mai simplu îmbrăcate azi. Atâta se îmbracă de simplu, că damele ei de curte abia îndrănesc să iee o haină din cele mai bogate și pompoase, când știu că se vor întâlni cu ea. În pēr nu poartă ace de lux brățare la mâni de-asemena nu, inele încă afară de cel de logodnă, numai două mici, ce le are ca aducerea aminte prețioasă.

E și iubită foarte în țară pentru simplitatea ei, prin care par'că vrea să dea sfat și pildă de părăsire a luxului, a risipei pe îmbrăcăminte și zorzoane, pildă ce pentru obștea mare are înțeles, pentru obștea care azi până jos la popor începe a se lăsa îmbătăta de fumul prost al luxului.

O de-am înțelege și noi graiul acestei pilde înțelepte și de sus date!

O lege despre colonisări va fi adusă în curând de dieta din Pesta. Planul de lege e deja pregătit de ministerul de agricultură și în toamnă va fi supus desbaterilor dietei.

Jidanii din România se tot duc cu sutele. În 2 Iulie n. au trecut prin Pesta un transport de 140 inși (60 din Craiova 80 din Calafți). Purtau haine albastre și cu o stea albă pe chipie (șapcă). Trec peste Berlin —Hamburg spre *Canada*, noua lor patrie. După însemnările oficioase, de 2 săptămâni numai prin Pesta au trecut 1200 atari evrei călători, ce părăsesc România. Drum bun, dar nici pe la noi să nu se oprească.

Din Hunedoara se scrie, că inteligența română de acolo a avut la 29 Iunie n. zi de deosebită bucurie, căci în această zi au sosit în excursie acolo cei trei tineri universitari I. Scurtu, G. Novacovici și C. Steer, cari cu 2 zile înainte avuseră procesul la Deva, apoi d-șoara *Adelina Piso* și *Valeria Pop*, cunoscutele artiste dela concertul Asociațiunii în Deva, toți în societatea d-lui și d-nei Hosszu și a unor tineri universitari, și au vizitat turnătoarea de fer și castelul lui Huniade și au procurat câteva ore de plăcută și însuflețită petrecere societății române hunedorene.

Un oraș care se mută. Locuitorii din orașul Dannerburg pe riul Elba, au hotărât cu toții să se mute dela Sf. George viitor, din pricină că în cei din urmă 12 ani au avut să sufere mai mult de 15 mari ieșiri de ape a acestui riu, care le-a pricinuit pagube nenumărate.

Consiliul comunal a și hotărât, cu în-cuviințarea autorităților mai înalte, ca să părăsească numitul oraș și să zidească un altul pe dealul vecin, punându-se pe viitor la adăpost de furiile Elbei.

Balonul cu cârmă. Până acum e lucru știut, că cu balonul te poți ridica în văzduh vezi de-acolo multe de toate jos, în rezboaie se spionează din baloane asupra inamicului, o cetate impresurată de dușmani sloboade baloane în aer ca să vadă ce face inimicul din afară, — dar putere a cârmui balonul

după plac, n'a avut până-acum nimenea. De-l apucă vânturile, îl duc pe unde nu vrea, și îl trântesc unde se nimereste.

Acum un conte neamț, Zeppelin, a făcut în 2 Iunie n. încercare cu un balon cu cârmă. S'a ridicat când i-s'a făcut aerul liniștit și se spune că a reușit destul de bine: balonul s'a supus cârmaciului seu și s'a pogorit pe același lac de pe care s'a urcat, în mijlocul a mii de privitori.

La Mercurea se aranjează în ziua sf. Petru și Pavel, de câtră tinerimea română, un concert cu concursul alor 12 clerici din Sibiu. Venitul în scop filantropic.

„**Priplipeana**“ este numele unei noue societăți comerciale pe acții, ce se va înființa în curând în Priplipeț (comit. Caraș-Severin).

Foc artificial va avea loc Duminică în 8 Iulie n. a. c. în grădina hotelului „*Transilvania*“. Intrarea de persoană 50 fl. Copiii în însoțirea părinților sunt scutiți de taxă. Inceputul la 8 ore sera. La cas ne-favorabil se amână pe Duminică viitoare.

Examenale de vară cu elevii și elevele dela asilul nostru confesional gr.-or. din loc, se vor ținea Sâmbăta în 7 Iulie 1900 n.

Orăștie, 2 Iulie 1900.

Diracțiunea

Concertul dela Feredeu! În numărul nostru 24 am publicat apelul părintelui D. Pop din Geoagiu, ear' azi, având și programul Concertului ce se aranjează în favorul bisericii lipsite din acest loc cercetat de mulți străini, — publicăm învitate specială și programa concertului, stăruind pe lângă inteligența și poporul nostru mai cu prindere din acest ținut, să cerceteze negreșit și în mare număr această întreprindere umană și culturală.

Eată învitatea:

Comitetul parochial din Feredeu (Füredő-gyógy) aranjează în favorul renovării bisericii gr.-or. din loc cu concursul „*Reuninții române de cântări din Orăștie*“ Duminică la 8 Iulie-st. n. 1900 la Feredeu (Füredő-gyógy) în pavilionul otelierului *Germa Concert*, la care Vă invită cu toată onoarea. — Inceputul la 4 ore d. a. Prețul intrării: De persoană 1 coroană 20 fileri, de familie 2 coroane 40 fileri. După concert, urmează *loc*. Oferte și suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita publice.

Programul: 1. „*M'aș mărita*“, cor mixt de T. Popoviciu; 2. „*Ce faci Ioano*“, cor mixt de G. Dima; 3. „*Vântul suflă dela Ost*“, quartet de bărb. de Dürrner; 4. „*Pe pământul Turcului*“, poezie de G. Coșbuc; 5. a) „*Foaie verde pup de crin*“, b) „*Mătușa Anghelușă*“, cor mixt de T. Popoviciu; 6. „*Fetele casnice*“, cor de dame de T. Popoviciu; 7. a) „*Coroana cufundată*“, b) „*Sum soldat*“, de Böniche, quartet de bărbați, de G. Dima; 8. „*Nu-i nu-i*“, cor mixt de G. Dima.

— Cei-ce din greșeală n'ar fi primit învitate speciale, se binevoiască a se socoti de invitați pe această cale.

Pe Duminică dar': la Feredeu!

P. O. D. Protopresbiter *Ioan Petric* din Brașov deja în urma apelului publicat în această cauză în foaia noastră, a trimis 50 coroane ca contribuție pentru frumosul scop,

regretând că nu poate participa și în persoană! Laudă vrednicului bărbat. Dă Doamne mulți imitatori!

Nedee pe Câmpul-Pânii. Ziua de Sf. Petru va fi o zi de prea frumoasă petrecere populară pentru comunele noastre românești din acest ținut. Pe această zi, Joia viitoare, membrele „Reuniunii femeilor române din comit. Hunedoarei” aranjează pe Câmpul-Pânii între comunele Șibot și Balomir, la locul numit „Posta-veche”, o petrecere populară „Nedee”, cu pregătire mare și cu participare mare. Vor fi de față membrele comitetului „Reuniunii” cu dna. presidentă Elena Hosszu-Longin în frunte, apoi inteligență din satele și orașele ținutului. Inceputul la 4 ore d. a. Venitul curat e destinat în favorul fondului Reuniunii femeilor. Prețul intrării: după plac. Primirea oaspeților la gara din Șibot va fi la 12 ore a. m. și la 3 ore p. m.

La această petrecere vor lua parte țeranii și țerancele din comunele *Balomir, Șibot, Vinerea, Cugir, Romos, Romoșel, Vaidei* etc., delectând publicul prin jocuri și cântări naționale, sub conducerea bravilor învățători din acele comune.

Publicul inteligent va afla deosebită satisfacție a participării și în producțiile d-șoarelor *Adelina Piso*, virtuoașa noastră violinistă și *Valeria Pop*, distinsa cântăreață, cari vor cânta câteva piese.

Intre femeile, în întâia linie fetele, ce se vor înfățișa îmbrăcate în costum național pregătit de ele însăși, se vor împărți premii din partea Reuniunii.

FELURIMI

Trageri din tun cu gloanțe de — brânză!
In aceste zile, când din atâtea părți a lumii ne vin tot vești de teribile asvirliri de gloanțe dela oameni asupra oamenilor, — să reimprospetăm noi întempleră minunată când doi îndușmăniți punându-și față 'n față tunurile, trăgeau din ele cu gloanțe de — brânză.

Intr'adever. Numai nainte cu câțiva ani, pe când republica argentină purta război cu statul Uruguay, s'a dat o luptă pe mare aproape de Montevideo, unde corăbiile Argentinienilor fură respinse, și anume în urma unei bombardări teribile cu... cașcaval. Eată cum s'au petrecut lucrurile.

Pe corabia principală a Uruguenilor se isprăviseră gloanțele. Locotenentul făcând asta cunoscut admiralului-comandant zicându-i:

— Dușmanul nu vrea să o slăbească și noi nu mai avem ghiulele.

— Dar' pulbere (praf) mai avem?

— Pulbere e încă destulă.

— N'am mâncat noi oare azi dimineață niște brânză olandeză grozav de tare și rotundă, ca ghiuleaua? întrebă admiralul.

— Ba da; mi-am rupt cuțitul într'insa.

— Cât mai avem din această brânză?

— Peste treizeci de bucăți.

— Se vor potrivi oare în tunurile noastre?

— Zeu, trebuie să încercăm. Are să fie

ne mai pomenit: mă duc jos să ved! strigă locotenentul vesel.

După câteva cuvinte, «Santa-Maria», cea mai mare corabie uraguană, înaintă și începând din nou să tragă focuri.

O ghiulea isbi catartul (stilpul) cel mai de capetenie aproape de admiralul argentin, se sparse în mii de bucăți mici și sili pe acest viteaz să se retragă în grabă în cealaltă parte a corăbiei.

A doua ghiulea omori pe doi oameni nu departe de admiral, se isbi de scânduri cu un sunet particular și se sparse într'o ploaie de fărimituri.

— Acestea sunt șranpele (gloanțe ce la cădere se sparg în mii de țandări și improșcând în jur potop, gloanțe oprite a se folosi). E o mișelie și în contra dreptului ginților! strigă toți oficerii în cor.

Tunurile dușmanului nimeriau de minune. Mai fiecare ghiulea nimeria și acoperia pe oameni cu o materie cu totul necunoscută. In fine Argentinienii reușiră să pue mâna pe o probă din aceste ghiulele, și admiralul, neștiind dacă trebuie să injure sau să râdă, strigă:

— Asta e ne mai pomenit! Ne bombardează cu brânză. E revoltător, pe legea mea!

Insă când o ghiulea earăși rani pe doi oameni, el dete ordin de retragere.

Corabia era de sus până jos acoperită cu un fel de tenciu și bucățele de brânză, la care soldații s'au uitat la început ca uimiți, ear' pe urmă au și gustat din ele; nimeni nu vorbia, căci le era rușine, că au fost siliți să se retragă înaintea unor asemenea ghiulele.

Această luptă e un fapt istoric, deci adevărătatea lui nu poate fi pusă la îndoială.

Comitetul de redacție:

Președinte: **Dr. Ioan Mihu.**

Membrii: **Dr. St. Erdelyi, Ioan Mihailu Daniil David și Constantin Balcu.**

Proprietar - editor: **IOAN MIHAIU**

Redactor respons.: **IOAN MOȚA**

Sz. 44—1900.

(73) 1—1

ÂRVERESI HIRDETME NY

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a puji kir. járásbírószág 1900. évi V. 125/4 számú végzése által hátszegi Theodosie Ceasar javára merisori Ruzs János és neje ellen 308 kor. tőke, ennek 1896. évi november hó 29. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 89 kor. 30 fill. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 740 koronára becsült szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1900 évi V. 125/2 sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Merisoron alperes lakásán leendő eszközésére **1900. évi július hó 23-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881.

évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Pújon. 1900. évi június hó 22-én.

Mirtse Diénes,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 350—900. kir. bir. végreh.

(74) 1—1

ÂRVERESI HIRDETME NY

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899. évi 10.417 számú végzése következtében Dr. Suciu Gábor ügyvéd által képviselt Bugár Ruszálin javára Ilin Nicolae és neje ellen 1732 kor. 70 fill. s jár. erejéig 1900. évi május hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1534 koronára becsült következő ingóságok u. m.: egy pár ökör, 6 drb. tehén, 3 borju, egy pár tinó, 2 kocza, 11 drb. malacsal és egy ökör székér nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hátszegi kir. járásbírószág 1900. évi V. 294/3 számú végzése folytán 1732 kor. 70 fill. tőkekövetelés, és eddig összesen 93 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Bukován az adosok házában leendő eszközésére **1900. évi július hó 23. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Hátszegen, 1900. évi június hó 27. napján.

Csucs Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Sz. 274—1900 végreh.

1—1

ÂRVERESI HIRDETME NY

Alulirt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1899. évi 717/99 sz. végzése következtében Dr. Draia Eneas ügyvéd által képviselt «Ardeleana» tpenztár javára Pank Florea s t. ellen 280 kor. s jár. erejéig 1899. évi május 18-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 960 korra becsült szarvasmarhák, gazdasági eszközök és kukoriczából álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az algyógyi kir. járásbírószág 1899. évi V 78/7 sz. végzése folytán 280 kor. tőkekövetelés, ennek 1896. évi július hó 14. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó díj és eddig összesen 65 kor. 96 fill. bíróság már megállapított költségek erejéig Homorod községben végrehajtást szenvedők lakásán leendő eszközésére **1900. évi július hó 9. napjának délutáni 1 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Algyógy, 1900. június hó 17-én.

Ruszuly Imre,
kir. bir. végrehajtó.

Preluare de cafenea și ospetărie.

Am onoare a aduce la binevoitoare cunoștință, că ospetăria și cafeneaua dlui V. N. Bidu (piața principală) o am primit-o eu și am arangiat-o după toate cerințele timpului.

Deschiderea sărbătorească în 8 Iulie n. a. c.

Cu care ocaziune tinărul *Julius Bonis*, artist de vioară, reîntors din călătoria sa din străinătate, va concerta cu muzica sa de 16 persoane.

De mâncări gustoase va fi îngrijire. Indeosebi pește proaspăt și alte mâncări bine îngrijite. Bere „Dreher” și alte beuturi indigene și străine.

În toate zilele dejun proaspăt. Să primesc abonenți în vipt și servesc cu vipt foarte ieftin acasă și afară.

Devisa mea este: „serviciu punctual și amăsurat”.

Sperând la spriginul și protegiul mult onoratului public, sunt

Cu deosebită stimă

Simeon Arieșan

ospetar și caletier.

1-1

Scânduri

și

lemne de zidiri!

Cel mai bogat deposit de **scânduri**, precum și de **lemne de tot felul trebuincioase la zidiri**, cum sunt grinzi, tâlpi, căpriori etc. este în Orăștie, și Deva de-positul subscrisului.

Arangeat de nou, și provăzut cu bogat material, garantat de calitatea cea mai bană, îm-biiu onoraților cumpărători material bun, *cu cele mai ieftine prețuri posibile!*

Cu toată stima

Ignatz Kotzander
în **Deva și Orăștie.**

(65) 5-10

➔ În Orăștie pe drumul țerii la intrarea în oraș
dinspre stație! ➔

In Orăștie la Gustav Zobel.

DAUERHAFT GERUCHLOS SOFORT TROCKNEND

GELBRAUN MAHAGONI CHRISTOPH FÄRÄ MIROS!

FRANK CH. ZOBEL LACK CO SE USCĂ ÎNDATĂ!

REINBERG

DER ECHE

Christoph-Lack

IST DER BESTE ANSTRICH FÜR FUSSBÖDEN.

In Orăștie la Gustav Zobel.

face cu puțință, ca odăile să fie folosite și în vremea vopsirii (cu lac), căci mirosul rău și uscarea înceată a vopselei cu oleu, aci e încungiuată. Întrebunțarea e așa simplă că fiecare poate săvârși vopsirea. Podilele pot fi șterse cu cârpe ude și nu-și perd lustrul. Este:

Lac colorat de podile

galben-brun și mahagoni-brun, care copere podilele ca și vâp-seaua cu oleu, dar' are și strălucire. Bun pentru padimente nouă ca și vechi. *Copere ori-ce peată, ori-ce vopsire veche etc.* Și este:

Lac curat (fără culoare)

pentru padimente nouă și parchete, care dă numai lustru. Bun mai ales pentru parchete și padimente nouă unse deja cu vop-sea cu oleu. Nu copere figurile lemnului!

Pachete postale pentru câte 2 odăi mijlocii, cu 5 fl. 90 cr. Comande să fac, în orașe unde sunt depozite, și acestea. Pros-pecte se trimite franco. La cumpărări fiți atenți la firmă și inarca fabricii, căci ca pe o fabricațiune existentă dela 1850, mulți o contrafac și falsifică, dând calitate rea și adesea necorăspun-zătoare scopului.

Fabrica de Lack-Christoph

Praga—Carolinenthal.

7-15 (48)

In Orăștie singur veritabil la **Gustav Zobel**

„Minerva” Institut Tipografic

Orăștie.

Se recomandă a
executa
următoarele :

Opuri, Broșuri și
Placate
Bilete de logodnă și
cununie
Carte și epistole

☆ Circulare ☆
& preț-curenturi

Note, Bilete de vizită
după plac și
cerere
Registre și imprimare
Anunțuri,
Compturi și Adrese.
Bilanșuri etc. etc.

Această tipografie e
provăzută cu cele mai
bune mijloace tehnice
și fiind bine asortată
cu tot felul de carac-
tere de litere din cele
mai moderne, e pusă
în pozițiune de a pută
executa ori-ce coman-
de prompt și cu cea
mai mare acurateță!

Comande
din afară se efectuează
repede!